

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 43/2017-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. mája 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Lajosa Mészárosa o sťažnosti [REDAKČIA], zastúpeného advokátkou Mgr. Mag. Monikou Korbášovou, Námestie SNP 13, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 48/2002 v období po právoplatnosti nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. III. ÚS 64/07-27 z 3. júla 2008, za účasti Okresného súdu Bratislava II, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKČIA] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 48/2002 v období po právoplatnosti nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. III. ÚS 64/07-27 z 3. júla 2008 p o r u š e n é b o l i .

2. [REDACTED] priznáva finančné zadostučinenie v sume 4 000 € (slovom štyritisíc eur), ktoré mu je Okresný súd Bratislava II povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Bratislava II je povinný uhradiť [REDACTED] trovy konania v sume 303,16 € (slovom tristotri eur a šesťnásť centov) na účet jeho právnej zástupkyne Mgr. Mag. Monike Korbášovej, Námestie SNP 13, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. júna 2016 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 48/2002 (ďalej len „napadnuté konanie“).

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uvádza:

„Sťažovateľ je odporcom v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod spis. zn.: 18 C/48/2002, ktoré bolo začaté na základe návrhu na určenie vlastníckeho práva, ktorý bol doručený uvedenému súdu dňa 26. 02. 2002.

Nálezom v konaní pod spis. zn.: III. ÚS 64/07 zo dňa 03. 07. 2008 konštatoval Ústavný súd SR porušenie práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní tam vedenom pod spis. zn.: 18 C/48/2002. Ústavný

súd SR zároveň prikázal Okresnému súdu Bratislava II, aby v konaní konal bez zbytočných prieťahov.

Od citovaného rozhodnutia Ústavného súdu SR Okresný súd Bratislava II svojim postupom opätovne porušuje práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, nakoľko nekoná bez zbytočných prieťahov, a to i napriek príkazu Ústavného súdu SR!

Sťažovateľ ďalej uvádza, že okresný súd „[v] období od decembra 2009 do marca 2011 OS BA II nekonal vôbec“.

Sťažovateľ namieta, že bolo „vytýčené pojednávanie vo veci samej na deň 14. 11. 2011, až na ktorom bolo sťažovateľovi doručené vyjadrenie navrhovateľa z 18. 12. 2009 k vstupu vedľajšieho účastníka do konania. I z uvedeného vyplýva, že OS BA II v konaní pod spis. zn.: 18 C/48/2002 riadne a plynulo nekonal po dobu 15 mesiacov.“.

Sťažovateľ uvádza, že „[u]znesením zo dňa 05. 03. 2013, čl. 630 OS BA II pripustil zmenu petitu, pričom zmena bola navrhnutá návrhom zo dňa 08. 02. 2012 (!). tzn., po viac ako 12-tich mesiacoch!“.

Sťažovateľ ďalej uvádza, že „[o]statné pojednávanie sa v predmetnom konaní pod spis. zn.: 18 C/48/2002 na OS BA II uskutočnilo dňa 09. 12. 2013“.

Sťažovateľ v súvislosti s vyhotovením znaleckého posudku uvádza, že „[s]údny spis sa nachádzal u súdneho znalca [REDACTED] nepretržite takmer 19 mesiacov (!). Vo veci samej sa nepojednávalo už vyše 30 mesiacov“.

Sťažovateľ si v súvislosti s porušením ním označených práv uplatnil primerané „finančné zadosťučinenie vo výške 10.000 Eur“.

Sťažovateľ na základe uvedeného navrhuje, aby ústavný súd prijal sťažnosť na ďalšie konanie a nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod spis. zn.: 18 C/48/2002 opätovne porušené bolo.

2. Okresnému súdu Bratislava II sa opätovne prikazuje, aby v konaní tam vedenom pod spis. zn.: 18 C/48/2002 konal bez zbytočných prietahov.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadosťučinenie v sume 10.000 € (slovom desaťtisíc eur), ktoré je Okresný súd Bratislava II povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava II je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 303,16 € (slovom tristotri eur, šesťnásť centov) na účet jeho advokátky Mgr. Mag. Moniky Korbášovej, AK: Nám. SNP 13, 811 06 Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Po predbežnom prerokovaní ústavný súd prijal na ďalšie konanie sťažnosť sťažovateľa uznesením č. k. II. ÚS 43/2017-11 z 19. januára 2017 v časti týkajúcej sa porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní v období po nadobudnutí právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. III. ÚS 64/07-27 z 3. júla 2008.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval právnu zástupkyňu sťažovateľa a predsedníčku okresného súdu, aby sa vyjadrili, či trvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Ústavný súd zároveň vyzval predsedníčku okresného súdu, aby sa vyjadrila k sťažnosti. Právna zástupkyňa sťažovateľa a predsedníčka okresného súdu ústavnému súdu oznámili, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

Vzhľadom na oznámenia právnej zástupkyne sťažovateľa a predsedníčky okresného súdu, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení

neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, keďže dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

Predsedníčka okresného súdu sa k sťažnosti vyjadrila v prípise č. Spr. 2048/2017 z 23. marca 2017 (ďalej len „prípis“), v ktorom sa zamerala na priebeh napadnutého konania od právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. III. ÚS 64/07-27 z 3. júla 2008 a uviedla:

„Po oboznámení sa s obsahom súdneho spisu uvádzam, že Nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 64/07-27, bolo tunajšiemu súdu prikázané konať bez prieťahov.

V čase od právoplatnosti označeného Nálezu Ústavného súdu SR zákonný sudca vykonával procesné úkony, podrobný prehľad úkonov vo veci Vám predkladám. Vo veci sa koná, i keď v niektorých obdobiach sú úkony vykonávané vo väčších časových odstupoch. Je potrebné však uviesť, že dĺžka konania na tunajšom súde nie je ovplyvnená iba činnosťou súdu. K neprimeranej dĺžke konania prispievajú aj samotné strany sporu, nakoľko sa súd okrem iného musel vysporiadať s viacerými procesnými návrhmi (vstup vedľajšieho účastníka, čiastočné späťvzatie, návrh na vstup ďalšieho účastníka, žiadosť o odpustenie trov, pokus o zmier, návrh na zmenu petitu) ako i nečinnosť ustanoveného znalca, ktorého súd musel niekoľkokrát vyzývať na vrátenie spisu spolu s vypracovaným posudkom.“

Spolu s prípisom bol ústavnému súdu doručený podrobný prehľad úkonov okresného súdu v napadnutom konaní po právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. III. ÚS 64/07-27 z 3. júla 2008 a súdny spis vedený okresným súdom v napadnutom konaní. Ústavný súd konštatuje, že prehľad úkonov vypracovaný okresným súdom korešponduje s obsahom súdneho spisu.

Okresný súd v prehľade úkonov v napadnutom konaní uvádza:

„11. 03. 2008 – spis doučený na OS BA II

13. 03. 2008 – rozhodnutie NS SR doručované účastníkom

17. 07. 2008 – uznesenie, ktorým súd vyhovel návrhu na zmenu účastníka konania na strane navrhovateľa

27. 08. 2008 – predloženie plnej moci na zastupovanie odporcov
22. 10. 2008 – stanovený termín pojednávania na 03. 12. 2008
03. 12. 2008 – prejednanie veci, odročené na termín 21. 01. 2009 za účelom doručenia vyjadrení účastníkov k sporu
11. 12. 2008 – vyjadrenie odporcov
18. 12. 2008 – stanovisko odporcov doručované navrhovateľovi
05. 01. 2009 – návrh navrhovateľa na pristúpenie vedľajšieho účastníka
08. 01. 2009 – vyjadrenie navrhovateľa
09. 01. 2009 – návrh zmenu návrhu
16. 01. 2009 – odvolanie plnomocenstva odporcov
20. 01. 2009 – čiastočné späťvzatie žaloby, žiadosť navrhovateľa o odročenie pojednávania
21. 01. 2009 – pojednávanie odročené na neurčito, z dôvodu prebiehajúcich mimosúdnych rokovaní s odporcom v I. rade, ako i z dôvodu rozhodnutia o procesných návrhoch navrhovateľa
05. 02. 2009 – stanovisko odporcu
09. 02. 2009 – stanovisko odporcu v I. rade zasielané na vyjadrenie navrhovateľovi
20. 02. 2009 – žiadosť zástupcu navrhovateľa o predĺženie lehoty na vyjadrenie
24. 03. 2009 – návrh zmenu návrhu
24. 03. 2009 – vyjadrenie, procesné návrhy
24. 03. 2009 – podania navrhovateľa doručované na vedomie zástupcovi odporcu v I. rade
07. 07. 2009 – pokyn sudcu na kontrolu žurnalizácie
09. 07. 2009 – záznam o prežurnalizovaní listov
09. 07. 2009 – opätovná výzva zástupcovi odporcu na predloženie vyjadrenia
29. 07. 2009 – vyjadrenie odporcu k podaniam navrhovateľa
30. 07. 2009 – vyjadrenie k návrhu na zmenu návrhu
03. 08. 2009 – stanovený termín na 12. 10. 2009
09. 10. 2009 – vyjadrenie navrhovateľa
12. 10. 2009 – z dôvodu PN zákonného sudcu pojednávanie odročené na T 26. 10. 2009

26. 10. 2009 – neúčast' odporcu v I. rade a jeho zástupcu, odročené na termín
02.12.2009

02. 12. 2009 – záznam, ospravedlnenie odporcu z pojednávania z dôvodu havárie

10. 11. 2009 – výzva odporcovi v I. rade na vyjadrenie k návrhu na vstup
vedľajšieho účastníka

05. 11. 2009 – návrh navrhovateľa na náhradu trov konania

30. 11. 2009 – vyjadrenie k návrhu na pristúpenie vedľajšieho účastníka

01. 12. 2009 – ospravedlnenie a žiadosť o odpustenie separátnych trov konania

02. 12. 2009 – prejednanie veci, oboznámenie so založenými listinami, pojednávanie
odročené na neurčito

14. 12. 2009 – vyjadrenie k návrhu na čiastočné späťvzatie

22. 12. 2009 – vyjadrenie navrhovateľa

28. 12. 2009 – vyjadrenie k žiadosti o odpustenie trov konania

13. 07. 2010 – záznam – vrátenie dedičského spisu

25. 03. 2011 – výzva navrhovateľovi na predloženie LV

25. 03. 2011 – na základe úpravy sudcu spis predložený VSÚ s pokynmi

01. 04. 2011 – predloženie LV

09. 06. 2011 – uznesenie o zastavení konania voči odporkyni v II. rade

09. 06. 2011 – uznesenie o nepriznaní separátnych trov konania navrhovateľovi

09. 06. 2011 – uznesenie o pripustení vstupu vedľajšieho účastníka do konania

02. 08. 2011 – stanovený termín pojednávania na deň 14. 11. 2011

14. 11. 2011 – prejednanie veci, výsluch účastníkov, odročené na termín
25. 01. 2012

30. 11. 2011 – vyjadrenie k pokusu o zmier

09. 12. 2011 – urgencia účastníkom na predloženie stanovísk

22. 12. 2011 – oznámenie navrhovateľa

09. 01. 2012 – vyjadrenie k návrhu o vykonanie pokusu o zmier

25. 01. 2012 – prejednanie veci, odročené na neurčito za účelom doloženia
požadovaných dokladov

13. 02. 2012 – návrh na vstup ďalšieho účastníka do konania

13. 02. 2012 – súhlas so vstupom do konania

15. 02. 2012 – doloženie listín navrhovateľom
15. 03. 2012 – pokyn na predloženie spisu VSÚ
25. 04. 2012 – predloženie znaleckého posudku navrhovateľom
03. 05. 2012 – uznesenie o pripustení vstupu ďalšieho účastníka do konania
08. 08. 2012 – stanovený termín pojednávania na deň 24. 10. 2012
30. 08. 2012 – žiadosť navrhovateľa o odročenie pojednávania (kolízia pojednávanií)
31. 08. 2012 – zmena termínu pojednávania na 29. 10. 2012
06. 09. 2012 – stanovisko navrhovateľa k výzve
17. 09. 2012 – zmena termínu pojednávania na deň 09. 11. 2012
09. 11. 2012 – pojednávanie odročené na neurčito z dôvodu PN zákonného sudcu
05. 12. 2012 – výzva odporcovi na vyjadrenie k zmene petitu
05. 12. 2012 – výzva vedľajšiemu účastníkovi na doloženie plnej moci
05. 12. 2012 – výzva navrhovateľovi na predloženie plnej moci
17. 12. 2012 – zaslание plnomocenstva na zastupovanie navrhovateľa
20. 12. 2012 – vyjadrenie vedľajšieho účastníka
08. 01. 2013 – vyjadrenie odporcu k návrhu na zmenu účastníka
05. 03. 2013 – uznesenie o pripustení zmeny petitu
11. 03. 2013 – stanovený termín na 13. 05. 2013
27. 03. 2013 – opravné uznesenie – oprava záhlavia z uznesenia zo dňa 03. 05. 2012
02. 05. 2013 – oznámenie o odvolaní plnomocenstva na zastupovanie vedľajšieho účastníka
09. 05. 2013 – oznámenie o zmene termínu pojednávania na deň 14. 06. 2013
10. 05. 2013 – oznámenie o prevzatí zastupovania odporcu, žiadosť o odročenie pojednávania
24. 05. 2013 – oznámenie o vypovedaní plnomocenstva na zastupovanie odporcu
14. 06. 2013 – prejednanie veci, výsluch účastníkov, odročené na termín
23. 09. 2013
11. 09. 2013 – oznámenie o zmene termínu z dôvodu PN zákonného sudcu
11. 09. 2013 – určený nový T 28. 10. 2013
25. 10. 2013 – záznam o zrušení pojednávania z dôvodu PN zákonného sudcu, účastníkom oznámený nový T 09. 12. 2013

09. 12. 2013 – prejednanie veci, výsluch účastníkov, odročené na neurčito za účelom doručenia stanoviska navrhovateľov

13. 01. 2014 – urgencia navrhovateľom na predloženie stanovísk v zmysle uznesenia z pojednávania dňa 09. 12. 2013

13. 01. 2014 – návrh navrhovateľa na dokazovanie

13. 01. 2014 – stanovisko navrhovateľa v II. rade

05. 06. 2014 – oznámenie o ukončení zastupovania navrhovateľa v I. rade

22. 08. 2014 – uznesenie o nariadení znaleckého dokazovania

02. 10. 2014 – zaslanie spisu znalcom

25. 03. 2015 – výzva znalcom na predloženie posudku

06. 07. 2015 – urgencia znalcom o vrátenie spisu a predloženie posudku

28. 08. 2015 – urgencia znalcom o vrátenie spisu, resp. oznámenie dôvodov brániacich zaslaniu posudku

12. 10. 2015 – opätovná urgencia znalcom

02. 11. 2015 – záznam – znalec na výzvu uviedol, že posudok odovzdá súdu do 10. 11. 2015

18. 11. 2015 – ku dňu 18. 11. 2015 posudok súdu nedoručený

20. 11. 2015 – výzva znalcom

09. 12. 2015 – vyjadrenie znalca, oznámenie dôvodov nevypracovania posudku

18. 12. 2015 – oznámenie znalca zaslané na vedomie účastníkom konania

18. 12. 2015 – spis daný na lehotu tri mesiace

08. 04. 2016 – výzva znalcom na predloženie spisu a posudku

06. 05. 2016 – predloženie posudku znalcom

12. 05. 2016 – uznesenie o znalečnom

15. 07. 2016 – znalecký posudok zaslaný na vyjadrenie účastníkom konania

05. 08. 2016 – vyjadrenie odporcu

10. 08. 2015 – vyjadrenie navrhovateľa v I. rade

07. 09. 2016 – urgencia navrhovateľovi v II. rade o predloženie vyjadrenia k posudku

20. 10. 2016 – stanovisko navrhovateľa v II. rade

14. 02. 2017 – výzva navrhovateľovi v II. rade na doloženie dvoch vyhotovení stanoviska k posudku

14. 02. 2017 – doručovanie vyjadrení k posudku protistranám

03. 03. 2017 – oznámenie o prevzatí zastupovania navrhovateľa v I. rade.“

Sťažovateľ prostredníctvom právnej zástupkyne v podaní z 12. apríla 2017 podal stanovisko k vyjadreniu predsedníčky okresného súdu. Sťažovateľ sa nestotožňuje s názorom predsedníčky okresného súdu, podľa ktorého okresný súd po právoplatnosti nálezú ústavného súdu č. k. III. ÚS 64/07-27 z 3. júla 2008 konal, aj keď vo väčších časových odstupoch. V podaní ďalej uvádza:

„Faktom i naďalej zostáva, že ostatné pojednávanie vo veci samej sa konalo dňa 09. 12. 2013. t. j. pred viac ako 3 rokmi (!). Argumentácia OS BA II o tom, že neprimeraná dĺžka konania je spôsobená úkonmi strán v konaní je zavádzajúca, keď podľa predchádzajúcej procesnej právnej úpravy (napr. § 6, § 100, § 114, § 117, § 119 a pod. Občianskeho súdneho poriadku), tak i podľa súčasnej, je to práve súd, ktorý mal a má k dispozícii dostatok právnych nástrojov, aby konanie prebiehalo hospodárne, plynulo a aby bola vec rozhodnutá v primeranej lehote. Zároveň si dovoľím poopraviť vyjadrenie OS BA II, keď všetky úkony uvedené v jeho vyjadrení sú úkony žalobcov, ktorých nečinnosť, či laxnosť, nemôže byť na ťarchu žalovaného, či celého konania.

Skutočnosť, že súdny spis sa od 02. 10. 2014 do 06. 05. 2016 (takmer 2 roky!) nachádzal u ustanoveného znalca neospravedlňuje súd, že vo veci nekonal a neučinil riadnu nápravu nečinnosti znalca. Ako bolo uvedené v sťažnosti, súd mohol ustanoviť iného znalca, ak mal vedomosť o nečinnosti znalca, prípadne o jeho zdravotných problémoch. Tzn., že i v tomto smere možno konštatovať nečinnosť súdu, keď nevyužil všetky inštitúty OSP a zostal v tejto záležitosti pasívny, prípadne sa obmedzil len na urgovanie znalca a aktívne nevyužil všetky dostupné prostriedky odstránenia prieťahov.

Zároveň považujem za potrebné upriamiť pozornosť na nie proaktívny prístup súdu od predloženia znaleckého posudku dňa 06. 05. 2016. Žalovaný (sťažovateľ) predložil súdu svoje stanovisko k znaleckému posudku 05. 08. 2016, žalobca v 1. rade 10. 08. 2016, žalobcu v 2. rade súd urgoval na predloženie stanoviska k posudku, žalobca v 2. rade predložil stanovisko na základe urgencie 20. 10. 2016. Následne dňa 14. 02. 2017 vyzval

OS BA II žalobcu v 2. rade na dolozenie dvoch vyhotovení stanoviska k posudku a toho istého dňa (14. 02. 2017) doručoval súd vyjadrenie k posudku protistranám! Dovolím si vysloviť názor, že z uvedeného vyplýva, že súd sám spôsobuje i v súčasnosti prieťahy, keď urguje a vyzýva strany sporu na predloženie stanoviska, prípadne dolozenie potrebného počtu vyhotovení, čo podľa Civilného sporového poriadku (CSP) nie je povinný robiť (vid'. napr. § 125 ods. 3, § 153 a § 167 CSP) a podľa ustanovení CSP môže promptne vo veci konať ďalej. O nečinnosti súdu tiež svedčí ostatné obdobie, keď vyjadrenie k znaleckému posudku doručoval stranám v spore s odstupom 6 mesiacov!

Okresný súd Bratislava II po ostatnom Náleze ÚS spis. zn. – III. ÚS 64/07-27 začal konať, čo sprvoti v sťažovateľovi vzbudilo dôveru v skoré rozhodnutie veci. Opätovnú sťažnosť pokladá sťažovateľ za krajný prostriedok, a ani prípadné kladné rozhodnutie ÚS SR o porušení práv nezhojí hlbokú nedôveru v súdy, ako aj v orgány štátu (Ministerstvo dopravy SR).“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti

v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07).

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplývala do 30. júna 2016 z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), ktorý súdom prikazoval, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Od 1. júla 2016 vyplýva táto povinnosť z čl. 2 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“), ako aj z čl. 17 CSP, podľa ktorého súd postupuje tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prieťahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

Ústavný súd hodnotil postup okresného súdu v napadnutom konaní a jeho jednotlivé procesné úkony vykonané do 30. júna 2016 podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku a procesné úkony okresného súdu vykonané od 1. júla 2016 hodnotil podľa príslušných ustanovení Civilného sporového poriadku, pretože podľa § 470 ods. 1

CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

Ústavný súd vo svojej judikatúre (napr. IV. ÚS 22/02, III. ÚS 103/09) už uviedol, že nielen nečinnosť, ale aj neefektívna činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, a to v prípade, ak jeho činnosť nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovatelia na neho obrátili s návrhom, aby o ich veci rozhodol.

1. Pokiaľ ide o prvé kritérium, ktoré ústavný súd zohľadňuje pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, prípadne práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd konštatuje, že predmetom konania je rozhodovanie o návrhu na určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Z právneho hľadiska predmetnú vec možno považovať za bežnú agendu rozhodovania všeobecných súdov. Prerokúvaná vec obsahuje prvok skutkovej zložitosti spočívajúcej v tom, že posúdenie rozhodujúcich skutočností vyžadovalo znalecké dokazovanie. Nejde však podľa názoru ústavného súdu o výnimočný prvok skutkovej zložitosti, ktorý by presahoval bežný rámec prípadov s obdobným predmetom a odôvodňoval by doterajšiu dĺžku napadnutého konania.

2. V rámci druhého kritéria ústavný súd hodnotil správanie sťažovateľa ako účastníka napadnutého konania. Sťažovateľ ako účastník konania postupoval v napadnutom konaní primerane, na výzvy okresného súdu reagoval adekvátne. Jediné pojednávanie (26. októbra 2009) bolo odročené z dôvodu vopred neospravedlnenej neúčasti sťažovateľa.

Sťažovateľ však následne svoju neúčast' ospravedlnil z dôvodu autohavárie, o čom okresnému súdu predložil dôkaz. Jeho správanie však s výnimkou tejto jednej absencie na pojednávaní neprispelo k doterajšej dĺžke napadnutého konania.

3. Ústavný súd v súvislosti s posudzovaním postupu okresného súdu v napadnutom konaní v relevantnom období dospel k záveru, že okresný súd v napadnutom konaní postupoval neefektívne. Prvok neefektívneho postupu je zjavný už v dôvodoch odročovania jednotlivých pojednávaní (napríklad na účely mimosúdnych rokovaní, doručovania vyjadrení/príloh protistrane, vyčkania na vyjadrenie k vyjadreniam k procesným návrhom účastníkov, vyčkania na nevyžiadané stanoviská vedľajšieho účastníka, dodatočné predloženie poverenia na zastupovanie na pojednávaní). Jednotlivé odročenia pojednávaní nevedli k posunu v dokazovaní v merite veci a ani neprispeli k mimosúdnejmu riešeniu sporu. Naopak, okresný súd výrazným spôsobom práve neefektívnym odročovaním pojednávaní prispel k predĺženiu napadnutého konania.

Znalecké dokazovanie nariadené 22. augusta 2014 bolo ukončené až predložením znaleckého posudku 6. mája 2016. Napriek tomu, že okresný súd znalca opakovane urgoval, obdobie takmer dvoch rokov trvajúceho znaleckého dokazovania je potrebné pričítať na ťarchu okresného súdu. Od predloženia znaleckého posudku 6. mája 2016 okresný súd vykonal iba doručovanie znaleckého posudku a následné doručovanie vyjadrení účastníkov k nemu vykonal až po šiestich mesiacoch nečinnosti.

Ústavný súd hodnotil označený postup okresného súdu prísnejšie práve s ohľadom na jeho predchádzajúci nález č. k. III. ÚS 64/07-27 z 3. júla 2008, ktorým mu prikázal konať bez priet'ahov. Okresný súd vo svojom postupe príkaz uložený mu ústavným súdom nerešpektoval.

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd uzavrel, že neefektívnym a nesústredeným postupom okresného súdu v napadnutom konaní v rozhodnom období, t. j. po právoplatnosti nálezú ústavného súdu č. k. III. ÚS 64/07-27 z 3. júla 2008 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2

ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Ústavný súd poukazuje na to, že v náleze č. k. III. ÚS 64/07-27 z 3. júla 2008 už prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prieťahov v napadnutom konaní, z uvedeného dôvodu nevyhoviel sťažnosti v tej časti, v ktorej sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prieťahov (bod 4 výroku tohto nálezu), pretože tento príkaz uložený okresnému súdu stále trvá.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'účinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'účinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Z ustanovenia § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'účinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Cieľom primeraného finančného zadost'účinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04).

Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Sťažovateľ si uplatnil primerané finančné zadosťučinenie v sume 10 000 €. S prihliadnutím na okolnosti predmetnej veci – na celkovú dĺžku napadnutého konania, na predchádzajúce konštatovanie porušenia označených práv sťažovateľa postupom okresného súdu v napadnutom konaní nálezom ústavného súdu č. k. III. ÚS 64/07-27 z 3. júla 2008, ústavný súd priznal sťažovateľovi sumu 4 000 €, ktorá je podľa názoru ústavného súdu primeraná konkrétnym okolnostiam posudzovanej veci a doterajšej dĺžke napadnutého konania (bod 2 výroku tohto nálezu), pričom ústavný súd prihliadol aj na nerešpektovanie príkazu okresného súdu, ktorý mu bol daný nálezom č. k. III. ÚS 64/07-27 z 3. júla 2008.

Podľa § 36 ods. 1 zákona o ústavnom súde trovy konania pred ústavným súdom, ktoré vzniknú účastníkovi konania, uhrádza účastník konania zo svojho.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľ tiež žiadal o úhradu trov konania pred ústavným súdom, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním právnou zástupkyňou. Sťažovateľ si uplatnil úhradu trov konania v sume 303,16 € za dva úkony právnej služby.

Ústavný súd priznal právnej zástupkyňi sťažovateľa úhradu trov konania v sume 303,16 € v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to za 2 úkony právnej služby podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky (prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom, sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy). Ústavný súd vychádzal zo základnej

sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2016 v sume 143 € (1/6 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky) a náhrady hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby v sume 8,58 € (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky), čo spolu predstavuje sumu 303,16 €.

Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 31a ods. 1 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. mája 2017